

Næringspolitikk og næringsmiddel- industrien

Statssekretær Helle Hammer
Nærings- og handelsdepartementet

Strategimøte NBL
Sarpsborg 21. mai 2003

NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTET

Målet er verdiskaping

Dette oppnås gjennom å legge til rette for:

- Gode, generelle rammebetingelser
- Høy omstillingsevne
- Styrking av konkurransevnen
- God markedsadgang internasjonalt

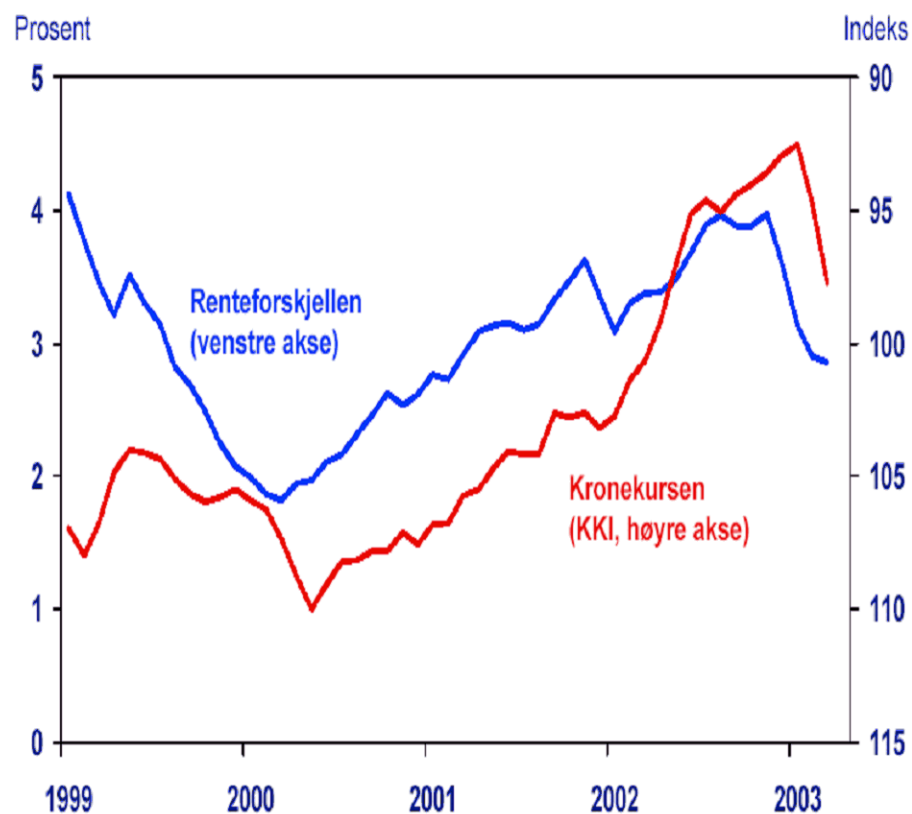

Utfordring på kort sikt: Rentedifferanse og kronekurs

- Regjeringens viktigste bidrag til å styrke næringslivets konkurransevne er en ansvarlig økonomisk politikk
- Statsbudsjettet for 2003:
 - Begrenset bruk av petroleumsinntekter
 - Lavere vekst i statsbudsjettets utgifter enn forventet vekst i Fastlands-BNP

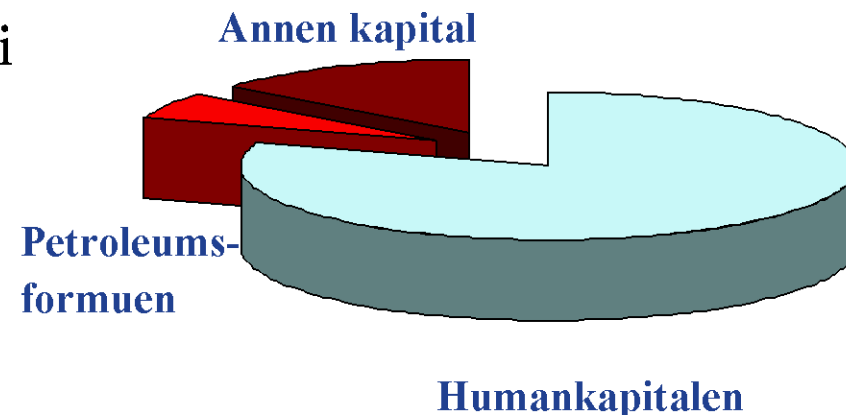
Rentenivå og kronekurs henger sammen

Utfordring på lang sikt: Omstilling

- Nasjonalformuen domineres av arbeidsstyrkens kunnskap og kompetanse
- Verdiskapingen i norsk økonomi avhenger av omstillingsevnen
- Markedet kanaliserer som regel ressurser dit de kaster mest av seg
- Vi trenger tiltak som virker med markedet og ikke mot det

Utvikling av en helhetlig innovasjonspolitik

Innovasjon inkluderer

- alle typer produktutvikling,
- organisatorisk fornyelse,
- endrede markedsstrategier eller
- endring i produksjonsprosesser

Behov for å etablere en politikk som er sektorovergripende og som makter å se ulike politikkområder i sammenheng

 helhetlig handlingsplan for innovasjon

Å spå om fremtiden er vanskelig

Innovasjonspolitik – hva er det?

Fokusområder

- **Rammevilkår for næringslivet**
- **Kunnskap og kompetanse**
- **Forskning, utvikling og kommersialisering**
- **Entreprenørskap, oppstart av virksomhet**
- **Infrastruktur**

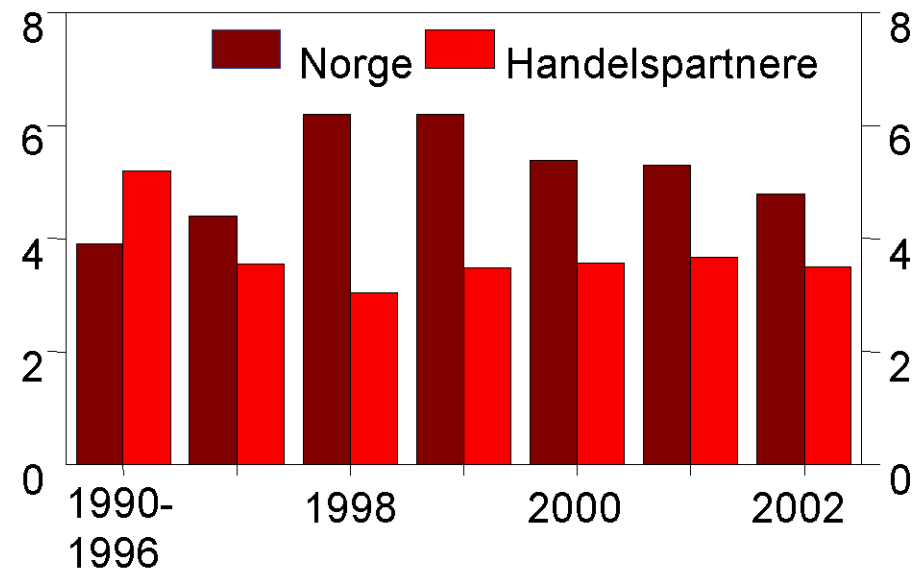

Lønnsoppgjøret

- Samarbeid med partene i arbeidslivet om å få til et moderat lønnsoppgjør
- Regjeringens bidrag er blant annet et stramt statsbudsjett
- Nå er det opp til partene

**Timelønnskostnader i industrien.
Lønnsvekst fra året før i %**

Kilde: SSB og FIN

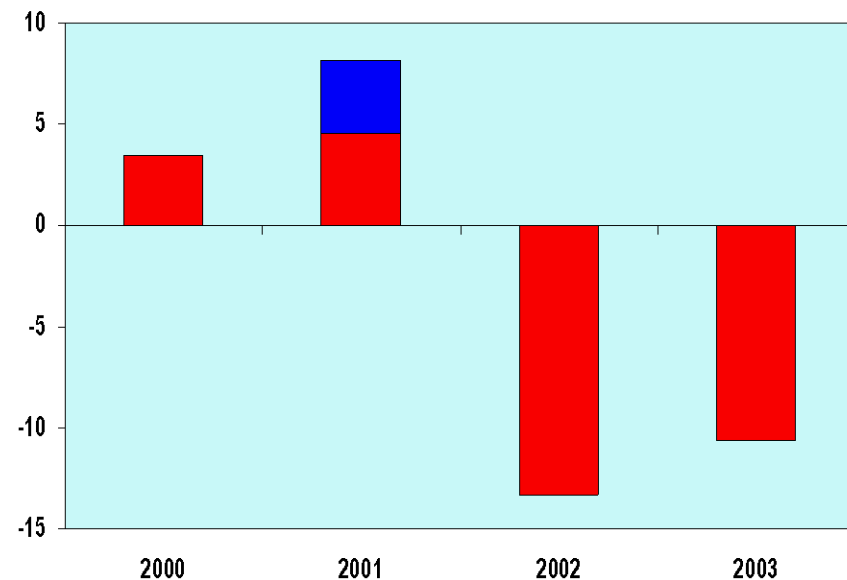

Lavere skatter og avgifter

- Vedtatte lettelser:
 - fjerning av investeringsavgiften
 - høyere avskrivningssatser
 - avvikling av flyseteavgiften
 - fjerning av utbytteskatten
- Størstedelen av til sammen ca. 19 mrd. kroner i skatte- og avgiftslettelser i 2002 og 2003 er rettet mot næringslivet
- Skauge-utvalgets innstilling

Vedtatte påløpte skatteendringer
(mrd. kroner løpende)

■ Vedtatt med virkning f.o.m. budsjettåret ■ Vedtatt i budsjettet for 2001 med virkning f.o.m. 2000

Kilde: Finansdepartementet

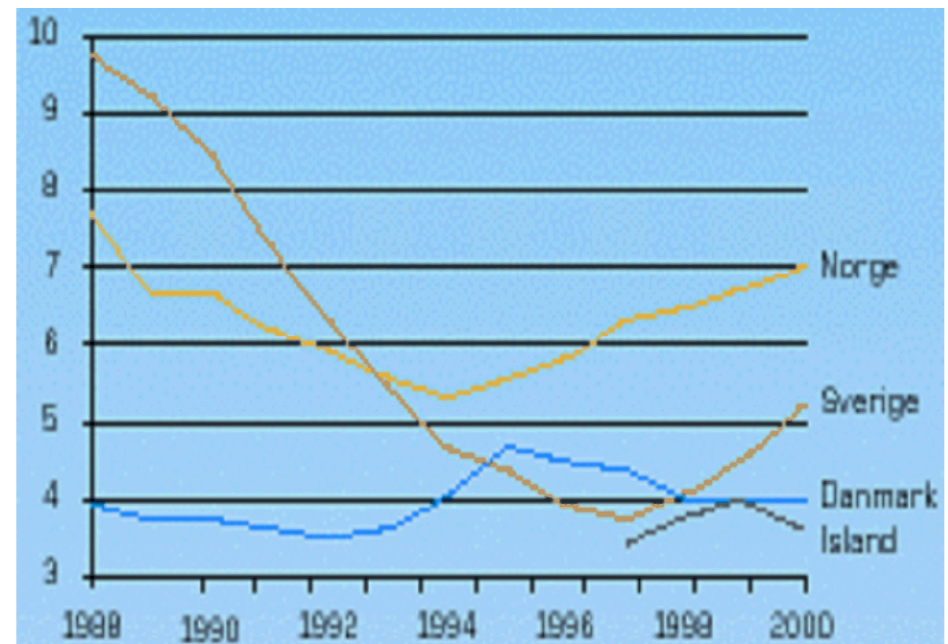

Tilgang på arbeidskraft

- **Utfordringer:**
 - Økende ledighet, men fortsatt knapphet i enkelte sektorer
 - Begrensede totale arbeidskraftressurser
 - Et betydelig antall trygdede
 - Høyt og voksende sykefravær
- Regjeringen arbeider for å øke tilgangen på arbeidskraft
- Regjeringen legger til rette for at flere velger å arbeide og at bedrifter ønsker å ansette flere

Sykefravær. Prosent av ordinær arbeidstid

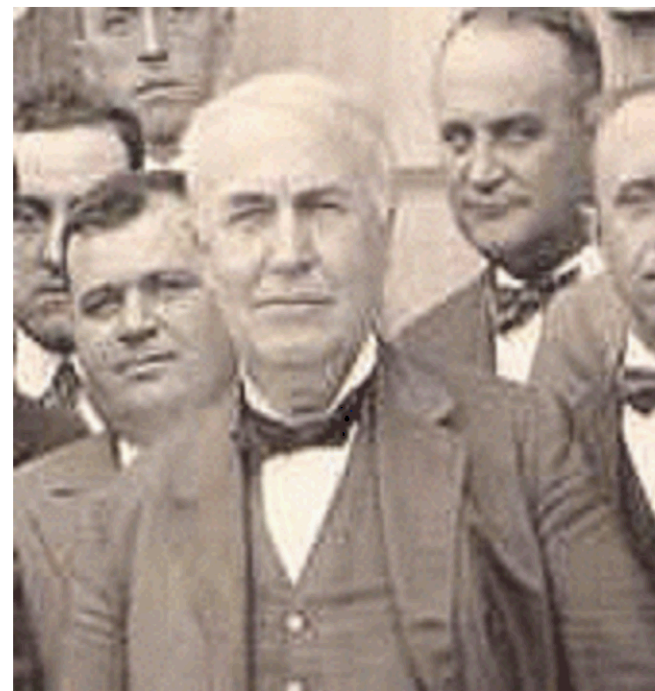
Kilde: NHO

Et enklere Norge

1. Lettere tilgjengelig regelverk
2. Bedre beslutningsgrunnlag
3. Reduksjon av næringslivets byrder ved innrapportering
4. Bedre regelverk på enkeltområder
5. En næringsvennlig offentlig sektor

Thomas Alva Edison: "There are no rules here, we are trying to achieve something."

Norsk verdiskaping er avhengig av handel

- Internasjonal markedsadgang viktig for verdiskaping
- Frihandel er også viktig for konkurransen og omstillingsevnen nasjonalt
- Enkelte sektorer er kunstig skjermet. Åpning av handelen vil frigjøre ressurser til mer lønnsomme næringer
- Norge er aktiv i EØS, WTO og EFTA

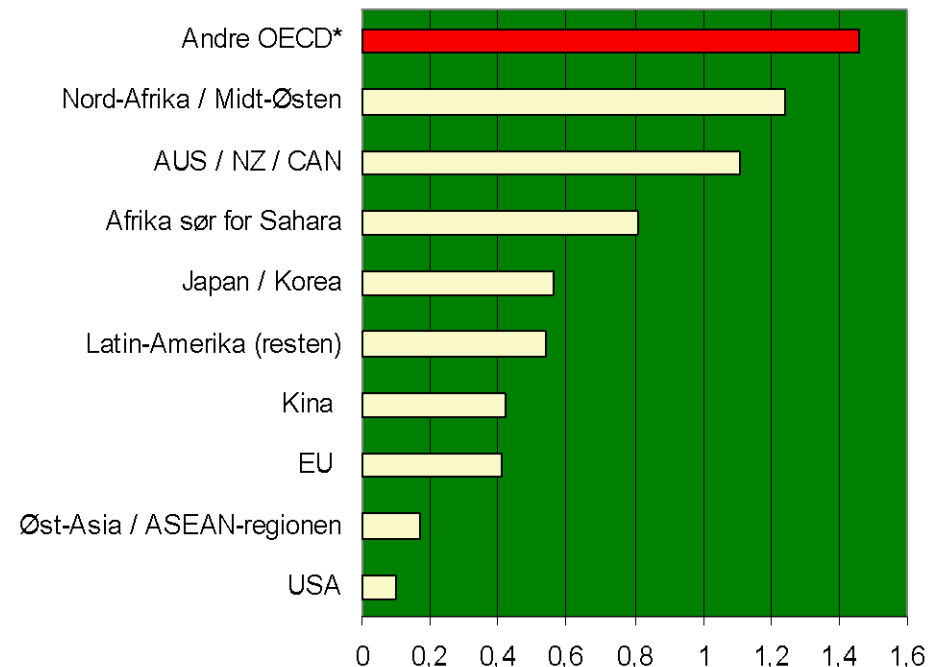

WTO: Frihandel sikres best multilateralt

- Handel med tjenester
- Handel med industrivarer
- Regler for anti-dumping
- Handel med landbruksvarer

Åpning av landbrukshandelen. Effekt på verdiskapingen (% av BNP)**

*Norge, Sveits, Tyrkia, Tsjekkia, Ungarn, Island, Mexico, Polen, Slovakia

**Figuren viser kun effektene på kort sikt.

Kilde: IMF. World Economic Outlook 2002

Grensehandel

- Har redusert mange tollsatser
- Reduserte avgifter på alkohol
- EØS - Artikkel 19, protokoll 3
- Ekspertutvalg har vurdert grensehandelen
- Stimulere konkurransen i varehandelen

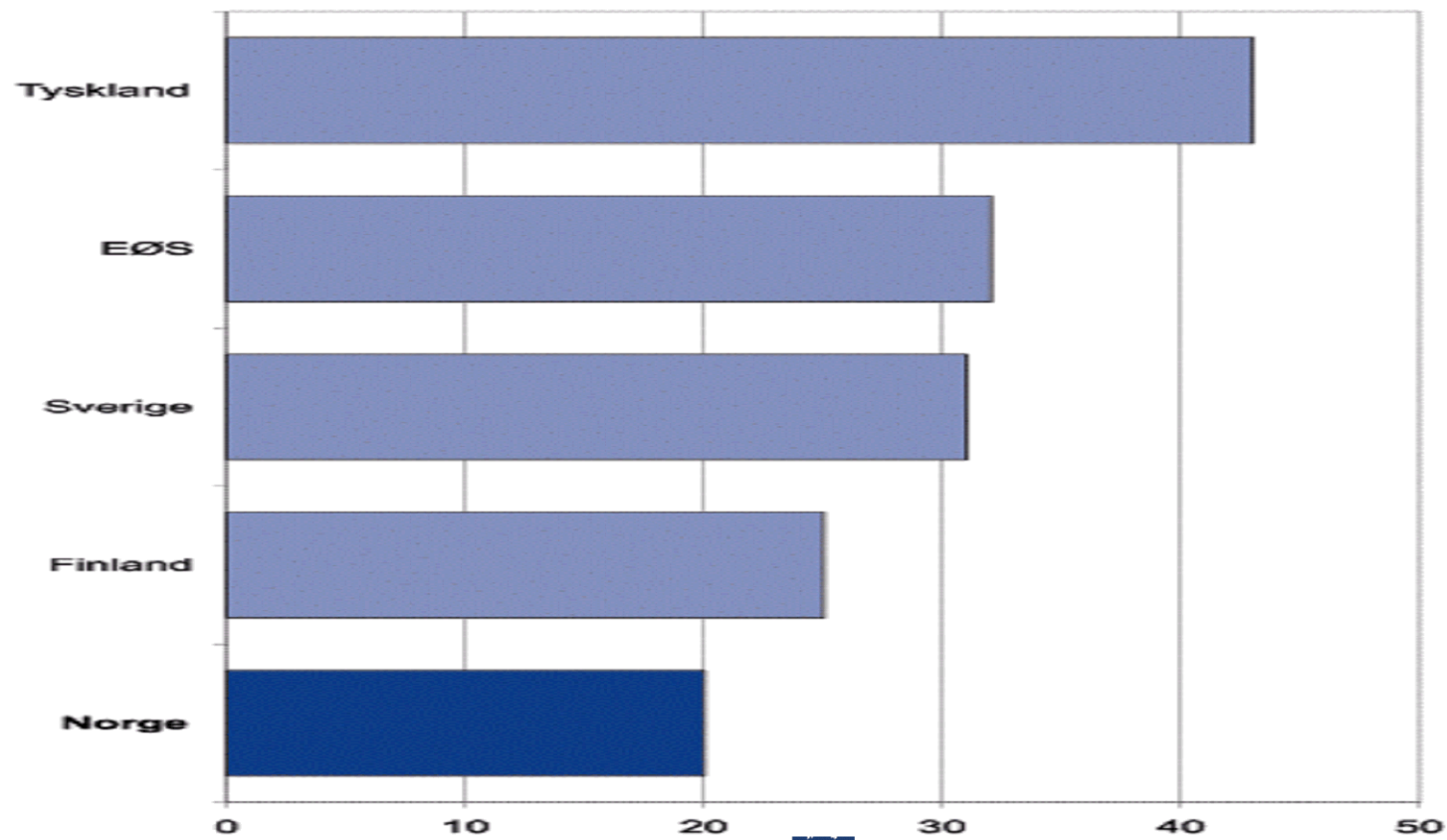
Grensehandel til glede?

Vi trenger mer innovasjon i bedriftene ...

Andel nye eller endrede produkter i omsetningen i industrien i EØS-land 1996
(Norge 1997). Prosent

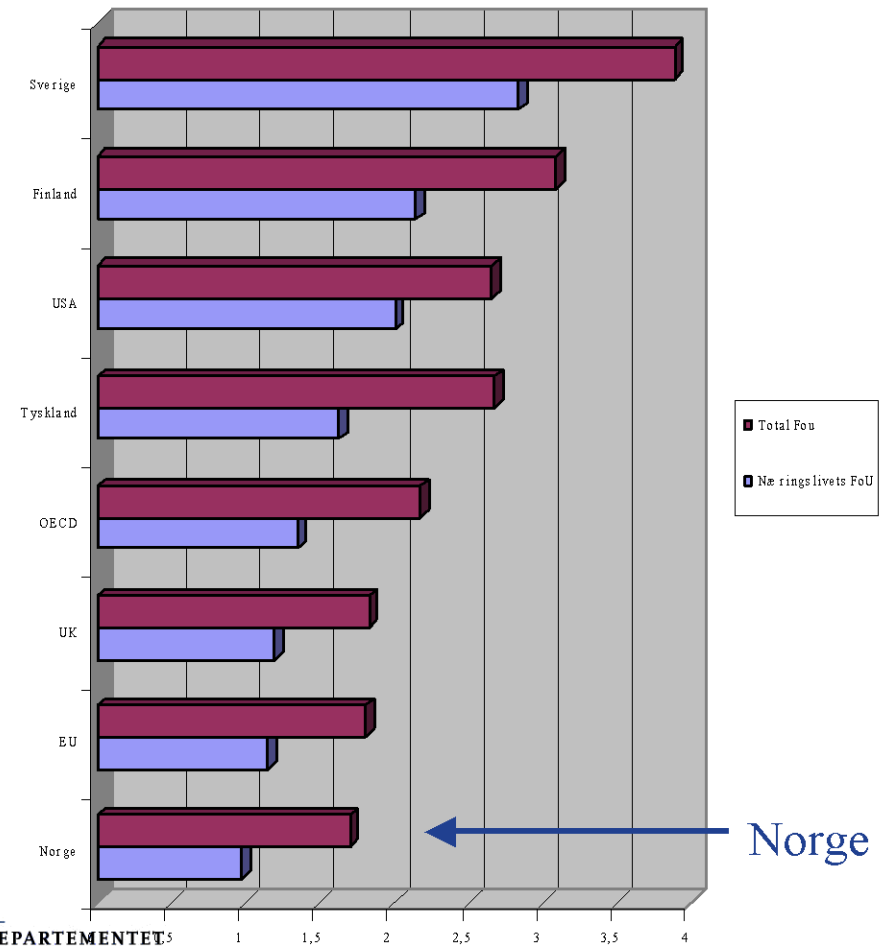
...det krever satsing på forskning og nyskaping.

Tiltak:

- Skattefradrag for FoU-utgifter i bedriftene
- Satsing på kommersialisering
- Styrket samspill mellom næringsliv og universiteter og høyskoler
- EUs 6. rammeprogram

FoU som andel av BNP

Store utfordringer uten enkle svar

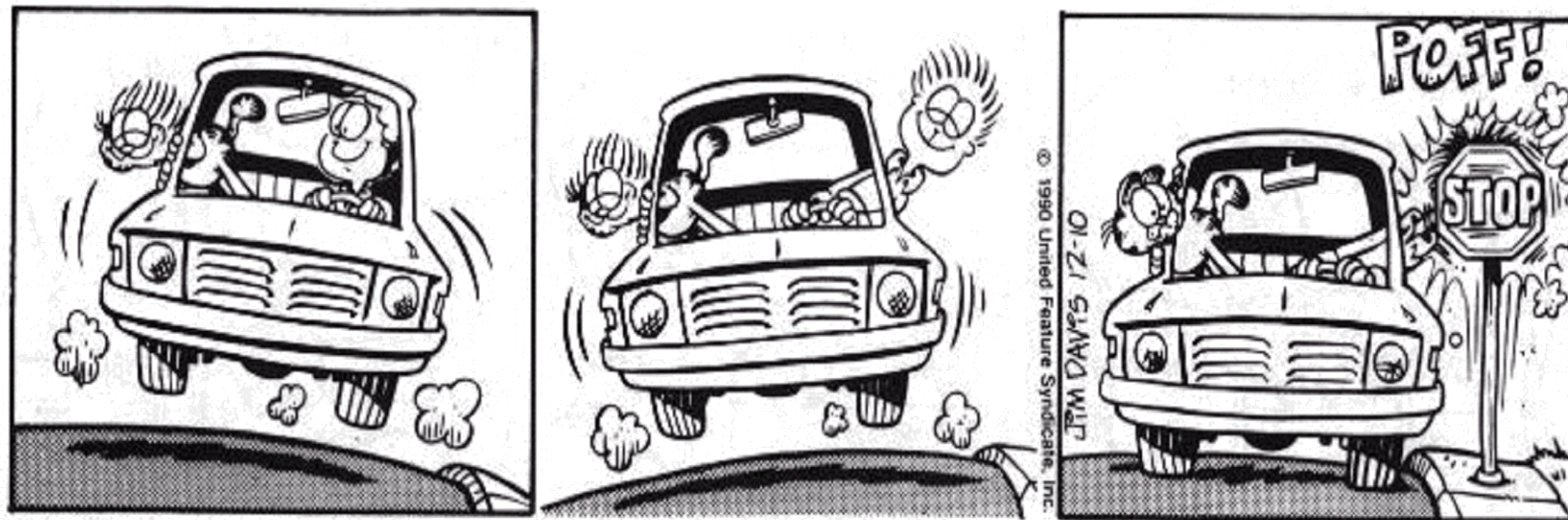
- Tiden er omme for direkte offentlig inngripen i konkurstrammede bedrifter
- Fokus på ny vekst, innovasjon og nyskaping

Lytt alltid til markedet

Det som passer én kunde, passer ikke nødvendigvis en annen

Tilpasse virkemiddelapparatet

Mål: Å bidra til økt innovasjon i norsk næringsliv over hele landet

En framtid for næringsmiddelindustrien i Norge?

Myndighetene:

- Gode rammebetingelser for verdiskaping
- Tilrettelegge for konkurranse og innovasjon

Næringsmiddelindustrien:

- Redusere avhengigheten av hjemmemarkedet
- Bedre produktiviteten
- Offensiv tilnærming til de internasjonale utfordringene

Utviklingen går videre...

